

A Kuwait, molts edificis recorden l'alliberament del país després de l'ocupació iraquiana. A dalt, un arc amb les banderes dels països que participaren en l'alliberament i els retrats de l'emir, el príncep hereu i el primer ministre. A la dreta, imatge d'un mur amb la llegenda "Gràcies, aliats."

El Govern de Saddam Hussein havia decidit que l'annexió de Kuwait, que posseïx les terceres reserves mundials de petroli, seria la solució a la greu crisi econòmica de l'Iraq, empobrit i endeutat a causa dels vuit anys de guerra que el van enfrontar amb l'Iran de l'aiatol·là Khomeini. La invasió de l'emirat havia de ser senzilla i l'exèrcit més poderós de la regió no trobaria gaire resistència en un país de poc més de dos milions d'habitants, prop de la meitat dels quals són treballadors estrangers. Bagdad plantejava l'assumpte com una qüestió interna i creia que l'ocupació d'un petit estat amb un govern feudal no incomodaria la comunitat internacional.

La primera part del pla va funcionar i, en qüestió d'hores, Kuwait s'havia convertit en la dinovena província iraquiana. Però la reacció de l'ONU va ser implacable, els estats occidentals no van acceptar l'ocupació militar i van llençar

El 2 d'agost del 1990 el món rebia la notícia de l'inici de l'ofensiva iraquiana sobre Kuwait, que va ser el detonant d'un allau d'importants canvis a la regió del Pròxim Orient. Els tancs iraquians circulaven pels carrers del petit emirat petroler i els dirigents polítics abandonaven el país en avió en direcció cap als millors hotels de Suïssa, mentre que els més desafortunats travessaven el desert per refugiar-se en territori saudita.

Quinze anys després de l'ocupació iraquiana

FOTOGRAFIA

Ciutats com Dubai (Emirats àrabs) i Doha (Qatar) van guanyar a Kuwait noves indústries

una ofensiva per l'alliberament de Kuwait que va culminar el febrer del 1991 amb el retorn des d'Europa de la família reial.

Kuwait no oblida. Ja han passat quinze anys des d'aleshores, però el període d'ocupació i les seqüeles són encara ben presents a la memòria dels kuwaitians. El país està esquitxat de monuments commemoratius de l'alliberament aliat i els centenars de desapareguts són recordats amb campanyes que periòdicament recuperen la memòria de la tragèdia.

La invasió va ser especialment devastadora per a l'economia de l'emirat. El Kuwait d'abans de la guerra era un país pròsper i les monarquies de la regió envejaven el seu alt nivell de desenvolupament econòmic i polític. Altres ciutats, com Doha (Qatar) i Dubai (Emirats Àrabs Units) van aprofitar el conflicte bèl·lic que assolava Kuwait i la posterior recessió per atraure indústries i inversors i prendre-li el lideratge del golf Pèrsic. Actualment, Dubai i Doha s'han consolidat com a importants centres de negocis mundials, mentre que Kuwait treballa en un pla extraordinari d'infraestructures que pretén retallar diferències i recuperar el terreny perdut respecte a aquestes ciutats.

Drama humà. La guerra també va marcar un abans i un després en les vides de milers d'expatriats. "Després de mitja vida a Kuwait vaig tornar a Espanya sol i amb la intenció de començar des de zero i buscar casa, feina i amics", ens diu José, que, amb tot, després del conflicte va tornar a Kuwait. "Aleshores no sabia quant duraria la guerra, potser dècades, i la vida havia de continuar", afirma.

La postguerra va ser especialment dramàtica per a la comunitat palestina. Mustafà, fill de palestins, va néixer a Kuwait. "Després de la guerra –recorda– ens van prohibir de tornar al país i vam haver de refer les nostres vides a Dubai." Les autoritats kuwaitianes van aprofitar que bona part de la població havia fugit del país durant la guerra per prohibir el retorn a milers de palestins. Oficialment, l'estat de Kuwait ja no era amic de l'Autoritat Palestina perquè el seu líder, Iàsser Arafat, havia donat suport públic a l'agressor Saddam, però la tensió entre el Govern de Kuwait i els palestins residents a l'emirat ja venia de lluny. Els barris habitats per palestins eren, literalment, Palestina, un estat dins l'estat on les forces de seguretat havien de demanar permís a l'Autoritat Palestina per fer-hi la seva feina. El malestar d'aquest país amb Arafat ha durat fins la seva mort el novembre passat, fins al punt que les televisions i ràdios públiques kuwaitianes van ignorar la notícia.

Els kuwaitians que no van tenir la sort de poder fugir del conflicte recorden amb una gran tristesa els mesos que van haver de quedar-se tancats a casa. "Jo

encara era un nen. Tothom tenia por i no podíem fer res. Va ser un malson. El meu germà i jo vam passar-nos els set mesos d'ocupació al soterrani de casa", ens diu Khàled, que encara avui intenta oblidar aquella experiència.

Primavera democràtica. Malgrat les calamitats associades a la guerra, la invasió també va tenir conseqüències positives per a la societat kuwaitiana. L'auge del sentiment nacional va afavorir l'acostament entre els sunnites i els xiïtes i va ajudar a posar fi al tradicional enfrontament entre comunitats. La democràcia també hi va sortir guanyant. Després de la guerra, el Parlament va reprendre les sessions amb una gran activitat i l'aparició de nombrosos grups i associacions van enriquir la vida política de l'emirat. Aquest procés ha culminat enguany amb el reconeixement dels drets polítics de les dones i el nomenament de la primera dona ministra de la història del país. Aquesta dinàmica d'obertura situa el Kuwait d'avui a l'avantguarda dels països àrabs pel que fa a llibertat política, religiosa, de premsa i de pensament.

Els darrers quinze anys també han estat una època de profundes transformacions a l'Iraq, sobretot arran de la caiguda de la dictadura. La desaparició del règim de Saddam el 2003 ha propiciat la represa de les relacions diplomàtiques entre els dos països i l'any passat, amb motiu del catorzè aniversari de l'ocupació, el primer ministre iraquí, Iyad Al-lawi, va visitar l'emirat per iniciar una nova etapa de relacions bilaterals pacífiques. Enguany es diu que, per les mateixes dates, es podria inaugurar la nova ambaixada iraquiana a Kuwait, però diverses fonts diplomàtiques consultades per EL TEMPS posen en dubte la veracitat del rumor.

Tot i la bona entesa amb la nova administració de Bagdad, a Kuwait encara desconfien dels iraquians i temen que en el futur tornin a reclamar la sobirania sobre el seu territori. Per curar-se en salut, Kuwait ha construït un mur al llarg dels 240 quilòmetres de frontera amb l'Iraq que ha costat 28 milions de dòlars. Tot s'hi val per evitar que la història es repeteixi.

Jordi Llaonart
Kuwait